

שאל

אביר ויריד

זמני השבת (ת"א):

כניסת השבת: 19:26

יציאת השבת: 20:32

כ"ד סיון תשע"ב

גיליון מס' 71

שאלות ותשובות על הפרשה

מאת ר' עזרא מרום

עונג שלבת

חוסר סיפוק

בפרשה אנו מתוודעים לסיפור המפורסם על שנים-עשר המרגלים, שנשלחים לתור את הארץ. במבט ראשון המשימה שלהם נראית סבירה בהחלט. עליהם לבדוק באיזו טקטיקה ניתן להביס את הכנענים השוכנים בה, ובד בבד למצוא מקום מגורים ראוי לבני עמם, המונים כשלושה מיליון נפש.

אך כאן מתעוררת שאלה חמורה: הלוא הקב"ה הבטיח כבר לפני שנים להעניק את א"י לעמ"י, בתוספת שפע גשמי ורוחני שאין כדוגמתם, אז על מה ולמה מתעורר בהם חשש המצריך בדיקה מלכתחילה? הרי הכל בידי של הקב"ה! האם הם באמת הזדקקו למידע מודיעיני מסווג, בכדי לתכנן את הקרבות נגד הכנענים? ודאי שלא! אז מדוע אם כן, הם לא בחרו להיכנס לארץ בגו זקוף ומתוך ביטחון גמור, תוך שהם מאפשרים לקב"ה להמשיך ולנהל עבורם את כל המהלכים?

האם אדם ש'עושה זאת בעצמו' משאיר את הקב"ה לגמרי מחוץ לתמונה? האם הוא מרחיק אותו מהחיים שלו? לגמרי לא! היהדות

1. מדוע נסמכה פרשת המרגלים לצרעת מרים? (רש"י) המרגלים היו צריכים לקחת מוסר ממרים שלקתה בצרעת בגלל הוצאת דיבה על משה.
2. "שלח לך אנשים". ע"פ רש"י: "לשון חשיבות". מה רמוז בתואר "איש"?
איש = אדם ירא שמים.
3. מאיזה שבט היו:
א. יהושע? ב. כלב?
א. יהושע משבט אפרים.
ב. כלב משבט יהודה.
4. א. אילו כינויים יש לענקים בפרשתנו?
ב. מה שמותם?
א. נפילים, אנשי מידות.
ב. אחימן, ששי ותלמי.
5. באיזה מקום אחר בתורה נזכרים נפילים ומה כינוייהם שם?
בסוף פרשת בראשית נאמר: "הנפילים היו בארץ בימים ההם." הם נקראים בכינויים: בני האלוקים, גיבורים, אנשי שם.
6. מה ההבדל בין תיור לריגול?
תיור מטרתו לגלות את הדברים הטובים ואילו ריגול מגלה את הדברים הרעים.
7. "כל נשיא בהם". מה רמוז במלה "נשיא"?
מהמילה נשיא ניתן להרכיב 2 מילים: יש ואין. אם אדם חושב עצמו יש אזי הוא אין, וההיפך!
8. הושע בן נון. מדוע בן מנוקד בחיריק ולא בסגול?
האות י' נוספה להושע מהשם שרי וניתנו לה 2 נקודות שלא היו ב"י" המקורית (שווא), לכך מהמילה בן שמנוקדת בסגול נלקחו 2 נקודות ונשארה רק נקודה אחת. (ע"פ החתם סופר)
9. איזו תפילה התפלל משה על יהושע? (רש"י)
"י' יושעך מעצת מרגלים."
(רש"י לפי סוטה ל"ד ע"ב)
10. מאיזה פסוק לומד רש"י את הכלל: "כל דבר שקר שאין אומרים בו קצת אמת בתחילתו, אינו מתקיים בסופו"?
מהפסוק "באנו אל הארץ... וגם זבת חלב ודבש היא" (י"ג, 27)
11. ציין שלושה פירושים למלה לחמנו בפסוק: "אל תיראו את עם הארץ כי לחמנו הם".
רש"י: נכניעם בקלות נאכלם כמו לחם.

סיפור המרגלים אירע בתאריך תשעה באב. באותו התאריך נחרבו בית המקדש הראשון והשני. למרבה הצער, מדובר במעגל שחוזר על עצמו בהיסטוריה היהודית: אנו מאבדים את החיבור לקב"ה, שוכחים את הכיוון המקורי של חיינו, נגררים לתירוצים והסברים שונים להתנהגותנו, ובסופו של דבר מגיעים למצב של התאבדות לאומית. רק מודעות לאומית יהודית מסוגלת לעמוד אל מול הכוחות, שמנסים להניא ולהסיט אותנו מהחלום היהודי המקורי שלנו.

הרב שרגא סימונס, "אש"

אומרת לנו, שהחיים מתנהלים בשני מסלולים נפרדים: המסלול הראשון, כולל את המאמצים שמשקיע האדם, על מנת להגשים את שאיפותיו; המסלול השני מורכב מרצונו של הקב"ה. כלומר, בכדי שהאדם יצליח להגשים את מטרותיו, הוא זקוק אמנם ל'השתדלות', אך גם לאמונה שהקב"ה יסייע לו. כך מתנהל העולם, כשהאדם תורם את מאמציו לתהליך, אך התוצאה הסופית תלויה ברצונו של הקב"ה. ישנו משפט יפה שמתמצת את הרעיון הזה: "תפקידנו לפעול, ואין תפקידנו להצליח".

הפרשת חלה

"מֵרֵאשִׁית, עֲרִסְתִּיכֶם, תִּתְּנוּ לַיהוָה, תְּרוּמָה—לְדֹרֹתֵיכֶם." (ט"ו, כ"א)

בזמן שבית המקדש היה קיים, לכוהנים המשרתים בו ניתנו כ"ד מתנות כהונה, היות ומסרו את עצמם לעבודת המקדש ולא היה בידם זמן לדאוג לפרנסתם.

מתנת כהונה אחת ומיוחדת נמסרה בידי נשות העם היהודי, והיא מתנת חלה, או כפי שאנו קוראות לה בימינו - "הפרשת חלה".

מצווה זו, מלבד היותה מיוחדת לנשים (גם גברים יכולים להפריש), היא מצווה חביבה במיוחד היות והייתה המצווה הראשונה שניתנה לעם ישראל כשנכנסו לארץ: "בבואכם אל הארץ אשר אני מביא אתכם שמה... ראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה..." (במדבר, ט"ו/י"ט) ומכאן מקור השם "חלה" - שפירושו בפסוק הוא כמות קטנה המופרשת מהעיסה, בעצם הפרשת חלה מתקיימת בכל סוג של עיסה ולא רק כשאנו אופים חלות, אך השם הזה הועתק ומשמש כיום ככינוי ללחם המיוחד לשבת.

היות ומצוות הפרשת חלה היא מצווה מהתורה, הורו חכמינו להמשיך לקיימה גם בימינו, כשבית המקדש אינו קיים, וכיום את החלה המופרשת מן העיסה שורפים. כמו כן - מצוות הפרשת חלה היא מצווה התלויה בארץ, מצווה המתקיימת אך ורק בגבולות ארץ ישראל. מצוות הפרשת חלה מאז ומתמיד הייתה אחת משלוש מצוות שיוחדו לנשים בעם, האחרות הן הדלקת נרות ושמירת נידה.

עוד מימי קדם, מזמנה של שרה אמנו,

ידועה מצוות הפרשת חלה כמשרה ברכה בבית, שעל שרה נאמר שבכל ימיה הייתה הברכה שרויה בעיסה. גם כיום מצווה זו היא חזקה ורבת כוח להגן ולשמור על נשים, לא לחינם הולכות ורבות הנשים אשר מקפידות לקיים מצוות הפרשת חלה בזמן ההיריון כדי לזכות לשמירה בשעת הלידה.

המרגלים את הארץ? ב. איזה עונש קיבלו המרגלים מידה כנגד מידה?
א. 40 יום. ב. עבור כל יום קיבלו עונש לשנה ולכן היו במדבר 40 שנה!

19. מי עוד בתנ"ך שלח מרגלים? יהושע.

20. כיצד נקראים בפרשתנו: א. נכדים? ב. נינים? א. שלשים. ב. ריבעים.

21. וימותו האנשים במגפה" לפי רש"י - באיזה אופן מתו המרגלים ומדוע?

המרגלים נענשו מידה כנגד מידה: הם חטאו בלשונם ולכן נענשו בכך שלשונם השתרבה עד טבורם ויצאו ממנה תולעים ונכנסו לתוך טבורם.

22. מי הם 2 מרגלים ששם אביהם כשם חיות? למטה מנשה גדי בן סוסי; למטה דן עמיאל בן גמלי.

23. כמה מרגלים נדרשו כדי לשאת אשכול אחד (רש"י)? 8 מרגלים.

24. בפרשתנו מוזכרת מצוות ציצית. עיין ברש"י וציין 2 סיבות לשם ציצית.
א. על שם הפתילים (=ציצים); התלויים בו.
ב. מלשון מציץ לפי הכתוב: "וראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות ה'".

אבן עזרא: ימסו אויבנו לפנינו כמו הלחם מהשמים (מן). ספורנו: כמו שהלחם לא נלחם באוכליו, כך הם לא ילחמו נגדנו.

12. "וינסו אותי זה עשר פעמים". ציין עוד 2 מקורות בתורה שבהם המספר עשר מציין כמות גדולה.
א. יעקב אומר על לבן: "החליף את משכורת י ע ש ר ת מונים" (בראשית, ל"ז, 1).
ב. בפרשת בחוקותי: "ואפו עשר נשים בתנור אחד." (ויקרא כ"ו, 26)

13. "ויבכו העם בלילה ההוא". מתי חל אירוע זה? ליל תשעה באב.

14. מי היה מקושש העצים? צלפחד בן חפר שעליו אמרו בנותיו "כי בחטאו מת." (שבת צ"ו, ע"ב)

15. כיצד רמוזות כל המצוות במלה "ציצית" (רש"י). לפי גימטריה: "ציצית" = 8 + 600 חוטים+5 קשרים=613.

16. משה אמר למרגלים: "וראיתם את הארץ מה היא" מי עוד בתורה השתמש בביטוי: מה היא?
עפרון אמר לאברהם: "400 שקל כסף ביני ובינך מה היא".

17. על מי נאמר בתורה: "עם גדול ורב ורם כענקים"? בני עמון (דברים ב' 21).

18. א. במשך כמה ימים תרו

זמן הפרשת חלה היא סגולה ושעת רצון ונשים רבות מתפללות ומבקשות בזמן ההפרשה על זיווגים הגונים, על בריאות, על הצלחה ועל שמירה בכלל. ישנן נשים הנוהגות גם לתת צדקה לפני הפרשת חלה.

מתוך האתר ychallah

להארות ולקבלת העלון כל יום רביעי באימייל ניתן לפנות ל: ShealAvicha@gmail.com

זכות הלימוד בעלון מוקדשת לרפואת של מרים בת אברהם הכהן לרפואתה השלמה והמהירה של חנה חנית בת בתיה בדרה ולעילוי נשמת הרב מרדכי אליהו זצוק"ל